

Veel gestelde vragen over Kennis in je Kas

1. Over welk onderzoek gaat Kennis in je Kas?

Het gaat om de drie innovatieprogramma's Kas als Energiebron, Glastuinbouw Waterproof en Het Nieuwe Doen in Plantgezondheid. Daarin wordt een samenhangend pakket projecten gedaan gericht op een lange termijn strategisch doel, bijvoorbeeld klimaatneutraal telen. Het betreft onderzoek én de kennisuitwisseling over resultaten. Er wordt gewerkt aan gewasoverstijgende projecten. De puur gewasgerichte projecten worden niet uit collectieve sector- of overheidsmiddelen gefinancierd, maar privaat vanuit gewas(coöperatie). Het komt overigens vaak voor dat projecten gefinancierd worden uit een combinatie van middelen uit een van de programma's, middelen vanuit het gewas en middelen vanuit toeleveranciers.

Voorbeelden:

- Onderzoek naar de gesloten kas, of energieleverende kas dat leidde tot Het Nieuwe Telen (temperatuur/lichtsom, luchtvochtigheid etc.);
- Telen met LED's, optimaal CO₂ doseren; kennis m.b.t. geothermie;
- Bemestingsonderzoek, zuiveringstechnieken, gesloten teeltsysteem, telen uit de grond;
- Geïntegreerde gewasbescherming / Integrated Pest Management (IPM), plantweerbaarheid.

Zie de [infographic](#).

2. Bestaat er ook ander onderzoek?

Gewasgericht onderzoek wordt veelal vanuit de gewascoöperatie bedacht en gefinancierd. Denk aan toegepast onderzoek naar teeltrecept-achtige zaken voor licht, CO₂, bemesting e.d. Dit bouwt vaak voort op eerder onderzoek van de drie programma's.

Fundamenteel onderzoek wordt grotendeels door de overheid gefinancierd, ook met EU-geld. Betreft kennisontwikkeling gericht op de lange termijn, toepasbare resultaten komen er pas na 5 - 10 jaar uit. Denk aan nieuwe verdelingsmethoden, plantenfysiologisch onderzoek, nieuwe materialen.

Alle drie vormen van onderzoek zijn nodig. Met de beeldspraak van de infographic: Om van A naar B te komen heb je de rails nodig (fundamenteel onderzoek, overheidsgefinancierd), een locomotief (gewasoverstijgend onderzoek, publiek-privaat samen) en een wagon om in te zitten (gewasgericht onderzoek, privaat).

3. Wat leveren de drie innovatieprogramma's op?

Elke % minder uitval of meer opbrengst is duizenden euro's per hectare. Met Het Nieuwe Telen 5-10 m³/m² besparen is duizenden euro's. Het tuinbouwtarief energiebelasting scheelt de sector € 100 mln p.j., kan per bedrijf oplopen tot ruim € 80.000,-. Bij water en milieu zult u zeggen, dat kost alleen maar geld. Maar het echte verhaal is dat er teelten zouden zijn verdwenen en bedrijven gesloten of beboet als we het onderzoek naar wateroplossingen niet hadden gehad.

Hieronder een greep uit innovaties die u vandaag toepast of kunt toepassen en ontstaan zijn uit vele jaren investeren in onderzoek binnen de innovatieprogramma's.

Plantgezondheid (zie ook [hier](#))

- Oplossingen voor ziekten en plagen
- Kansen voor geïntegreerde en biologische aanpak

Water (zie ook [hier](#))

- Oplossingen voor waterbeheer
- Alternatieve gietwatervoorzieningen

Energie (zie ook [hier](#))

- Sterke vermindering energieverbruik, Het Nieuwe Telen
- Aardwarmte
- Optimale licht- en CO₂ benutting

4. Wat kost het?

In het verleden (PT) ging jaarlijks zo'n 10 miljoen euro naar onderzoek en innovatie. Dat was ca. 15% van de PT-heffing. In de periode 2014-2018 werd jaarlijks 4 miljoen euro ingezet voor de drie innovatieprogramma's *Kas als Energiebron*, *Glastuinbouw Waterproof*, *Het Nieuwe doen in Plantgezondheid*. Dit waren nog reserves van het PT. De gewascoöperaties en toeleveranciers leggen daar nog ca. 1,5 miljoen per jaar bij, als projecten deels ook gewasgericht zijn of techniekontwikkeling betreffen. Vanaf 2019 kunnen we via de verbindend verklaring van Kennis in je Kas over ca. 3 mln euro aan sectormiddelen beschikken, op basis van een telersbijdrage van € 350,- per hectare per jaar.

De overheid verdubbelt het totale sectorbedrag.

5. Wie bepaalt welk onderzoek wordt gedaan?

Dat bepaalt de sector zelf, dat was zo en dat blijft zo. Er is een grote betrokkenheid van ondernemers. Waar gewenst kunnen we aanpassen en verbeteren. Dat bepalen we als sector helemaal zelf.

Per thema is er een Ondernemersgroep, bestaande uit 15-20 ondernemers met een goede lijn naar de gewascommissies, gewascoöperaties en afzetorganisaties. Dat werkt als volgt:

- ✓ Onderzoeksvragen worden opgesteld met de gewascommissies en de Ondernemersgroepen.
- ✓ Er wordt een Onderzoekscaal uitgezet bij de relevante kennispartijen.
- ✓ Indicaties worden beoordeeld door de specialisten van Glastuinbouw Nederland en ondernemers. Voor de perspectiefvolle indicaties wordt de kennisinstelling uitgenodigd een projectvoorstel uit te werken.
- ✓ Projectvoorstellen worden besproken met de relevante gewascommissie en gewascoöperaties; projectvoorstel wordt desgewenst aangepast; draagvlak wordt vastgesteld.
- ✓ De Ondernemersgroep (per thema) beoordeelt de projecten, bekijkt draagvlak, en geeft advies aan de financiers (Glastuinbouw Nederland en het Ministerie van LNV).
- ✓ De goedgekeurde projecten worden vervolgens uitgevoerd. Alle projecten worden begeleid door ondernemers (BCO's).

Zie verder op de webpagina waar de Programmaraad wordt toegelicht.

6. Is nieuw onderzoek echt noodzakelijk?

Technieken en teeltkennis waar we vandaag over beschikken, zijn het resultaat van het onderzoek van de afgelopen jaren. Daar kan de sector nog een paar jaar op teren, maar stoppen met de programma's betekent dat de stroom toepasbare kennis zal gaan opdrogen. Er zal minder ontwikkeld worden, het zal puur privaat gefinancierd zijn en de resultaten zullen slechts voor kleine kring beschikbaar komen.

De 3 programma's zorgen er voor dat het energiegebruik gestaag daalt, nieuwe oplossingen voor plantgezondheid worden gevonden en de emissie naar het oppervlaktewater en bodem afneemt. Om onze positie te behouden, zijn gesloten watersystemen, emissie- en residuvrije teelt met minder energie én zonder fossiel noodzakelijk. Kunt u uw bedrijf op die manier inrichten met wat u vandaag weet, of ontbreken er nog puzzelstukjes?

7. Blijft nieuwe kennis niet te vaak ergens op een plank liggen?

We doen ons uiterste best om zo veel mogelijk ondernemers te bereiken. De kennis die wordt ontwikkeld, wordt op allerlei manieren gedeeld. Via websites, webinars, kennisbijeenkomsten, cursussen, via de vakbladen, via (teelt)adviseurs en toeleveranciers, via het onderwijs.

8. Waarom betaalt de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen dit onderzoek niet?

De onderzoeksmiddelen van de Topsector T&U zijn van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Die middelen worden ingezet onder de voorwaarde dat het bedrijfsleven ook meefinanciert. De sector dient projecten/programma's in waarin de sectorinvestering concreet is aangegeven. Topsector T&U selecteert de beste projecten en adviseert LNV over de financiering. Aanvragen zonder bedrijfsleven-inzet komen niet in aanmerking.

9. Kunnen de gewascoöperaties en toeleveranciers dit onderzoek niet financieren?

Gewascoöperaties en toeleveranciers financieren ook onderzoek. Dat betreft dan gewasgericht toegepast onderzoek, dus een korte periode tussen de investering in onderzoek en toepasbaar resultaat voor het specifieke gewas. In een enkel geval financieren gewascoöperaties of toeleveranciers een klein deel mee aan onderzoeksprojecten in de innovatieprogramma's zoals Kas als Energiebron. In totaal is dat ca. € 1,5 mln per jaar, voor het merendeel van toeleveranciers, in aanvulling op de eerder genoemde 4 mln ex-PT-middelen.

De gewascoöperaties zijn nog maar enkele jaren bezig. Niet alle telers nemen deel. In de gewascoöperaties is op dit moment daarom geen draagvlak om hun contributie te verhogen en een deel te reserveren voor de 3 innovatieprogramma's. Het free-rider aspect acht men te groot. Omdat namelijk vaak de overheid ook meebetaalt, is de kennis openbaar of hooguit heel kort te reserveren voor leden.

10. Is er een manier om alle glastuinbouwondernemingen te betrekken in de financiering van onderzoek?

In het EU marktordeningsbeleid voor de landbouw is geregeld dat producenten en/of ketenpartijen zich kunnen verenigen in zogeheten Brancheorganisaties om van daaruit taken en activiteiten op te zetten. Voor die activiteiten kan de minister van LNV een Verbindend Verklaring (VV) afgeven en daarmee kan geregeld worden dat niet-leden ook moeten meebetalen. Onderzoek is zo'n activiteit waarvoor dat zou kunnen. Voorwaarde is dat de brancheorganisatie 67% van de sector vertegenwoordigt en dat draagvlak voor de activiteit is vastgesteld.

De sector Groenten en Fruit en de sector Sierteelt hebben beide in 2016 zo'n Brancheorganisatie opgericht. Leden van de BO Groenten en Fruit zijn NFO (fruit), GroentenFruit Huis, Glastuinbouw Nederland en LTO Nederland; de leden van de BO Sierteelt zijn KAVB, VGB, FloraHolland en Glastuinbouw Nederland en LTO Nederland.

Ook in andere landbouwsectoren zijn Brancheorganisaties opgericht en die hebben met succes een gezamenlijk onderzoeksprogramma ingediend voor VV. Voorbeelden zijn de akkerbouw, pluimvee en kalverhouderij.

11. Wat houdt een Verbindend Verklaring (VV) in?

Via Brancheorganisaties Siergewassen en Groenten/Fruit betekent een verbindend verklaring (VV) voor onderzoek het volgende:

- ✓ Een Onderzoekprogramma (bijvoorbeeld met als scope duurzame en verantwoorde glastuinbouw), met een looptijd van 4 jaar;
- ✓ Na 4 jaar volgt evaluatie;
- ✓ Indien de evaluatie positief is, kan een nieuwe nieuw programma worden overwogen door de sector. Er volgt dan een nieuwe VV aanvraag en draagvlaktoets;
- ✓ Glastuinbouw bepaalt zelf omvang, inhoud en aansturing;
- ✓ Alle glastuinders betalen mee. De VV bindt de ondernemers die geen lid zijn van één van de lid-een organisaties van de Brancheorganisaties.

12. Het geld is nu al op, en in 2019 komt eventueel pas de nieuwe financiering op gang. Hoe gaat dat in de tussentijd?

Het klopt dat er nu geen geld meer is bij het Programmafonds. Echter er loopt nog flink wat onderzoek dat al eerder is gefinancierd, ook door de overheid. Ook de gewascoöperaties kunnen nog aanbesteden.

Voor de 3 programma's is de situatie als volgt. Onder voorwaarde dat de achterban / Ondernemersgroep Kennis in je Kas akkoord is met een nieuwe financieringsaanpak én de verbindend verklaring is aangevraagd, is het Bestuur Glastuinbouw Nederland bereid om uit de financiële reserves projecten voor te schieten tot een maximum van 1, 5 mln euro. Wanneer vervolgens de nieuwe financiering in uitvoering is, kan dat worden teruggestort. Zo kunnen we wel door met de programmering van 2019.

13. Hoe zit het met het EBG, dat zou toch de financiering van Kas als Energiebron regelen?

Het [Energiebesparingsstelsel Glastuinbouw](#) was primair bedoeld als prikkel voor energiebesparing. Bedrijven die boven hun individuele verbruiksnorm komen, betalen een heffing. Uit die heffingsinkomsten zou inderdaad het programma Kas als Energiebron gefinancierd worden. Het proces van de goedkeuring bij de overheid (LNV, EU) is vertraagd. Voor de financiering van Kas als Energiebron kon niet op dit proces worden gewacht. Het EBG zal mogelijk opnieuw onderzocht gaan worden in het kader van het Klimaatakkoord, maar dan gericht op eventuele toepassing ná 2020.

Het EBG betrof overigens alleen energie en zou voor Glastuinbouw Waterproof en Het Nieuwe Doen in Plantgezondheid geen middelen opleveren. De ondernemersklankbordgroep Energie adviseerde daarom een financieringsoplossing te zoeken die voor alle drie de onderzoeksthema's werkt.